

Innholdsfortegnelse

1. Organisasjonens formål	s 2
2. Styret	s 2
3. Administrasjon	s 3
4. Medlemssentre	s 3
5. Regnskap og revisjon	
6. Landsmøte 2009	s 4
7. Prioriterte mål i 2009	
7.1. Lovfesting av krisesentertilbudet	s 4
8. Aktiviteter 2009	
8.1. Ledersamling 2009	s 4
8.2. Besøk på medlemssentre	s 5
8.3. Representasjon på møter og i arbeidsgrupper	s 5
8.4. Representasjon på faglige samlinger	s 6
8.5. Diverse oppdrag	s 6
9. Faglige innspill og tiltak	
9.1. Arbeidsmiljøet på krisesentrene	s 7
9.2. Intern kvalitetsnorm	s 7
9.3. Samarbeid med KS	s 7
9.4. Opplæringsprogram for krisesenteransatte	s 7
9.5. Krisesenterorganisasjonenes framtid	s 8
10. Profilering	
10.1. Ny webside	s 8
10.2. Brosjyre	s 8
10.3. Aviser og TV	s 9
10.4. Reklameinnslag	s 9

Vedlegg:

1. Verdiprofil for Norsk Krisesenterforbund
2. Yrkesetiske retningslinjer
3. Publiserte artikler i 2009

Regnskap og revisjonsrapport vedlegges meldingen etter godkjenning

Årsmelding for Norsk Kriresenterforbund 2009

1. Organisasjonens formål

Norsk Kriresenterforbund er en interesseorganisasjon for krisentre, og har som formål å synliggjøre og bekjempe vold i nære relasjoner.

Organisasjonens hovedoppgaver er:

- Påvirke offentlige myndigheter til å ta ansvar sentralt og lokalt
- Medvirke til et åpent og positivt samarbeid mellom krisentrene, offentlige myndigheter og det øvrige hjelpeapparat
- Informasjonsarbeid og kompetanseheving
- Yrkesetisk og holdningsskapende arbeid, basert på respekt, likestilling og likeverd

Norsk Kriresenterforbund ble stiftet 15. april 1991 og har i dag 14 medlemssentre.

2. Styret

Styret har i rapporteringsåret bestått av:

Björg Irene Østrem, styreleder	valgt 2008	for 2 år
Astrid Abelseth, nestleder	valgt 2009	for 2 år
Anne Odenmarck, styremedlem	valgt 2009	for 2 år
Knut Lenæs, styremedlem	valgt 2009	for 2 år
André Oktay Dahl, styremedlem	valgt 2008	for 2 år

Vararepresentanter til styret

Stig Holm, 1. vara	valgt 2009	for 2 år
Anne Nilssen, 2. vara	valgt 2009	for 2 år

Leder for valgkomitéen

Annik Eriksson	valgt 2008	for 2 år
----------------	------------	----------

Representanter i valgkomitéen

Nina Fredin	valgt 2008	for 2 år
Mona Bråthen	valgt 2009	for 2 år

Vararepresentant til valgkomitéen

Ingrid Horsgård,	valgt 2008	for 2 år
------------------	------------	----------

Styret har avholdt 5 styremøter og behandlet 37 saker.

3. Administrasjon

Administrasjonen i Norsk Kriresenterforbund ligger i Karl Johans gate 8, 0154 Oslo og består av daglig leder Wenche Holmberg Nielsen.

4. Medlemmer i Norsk Kriresenterforbund

Følgende krisesentre er pr 31.12.09 medlemmer i Norsk Kriresenterforbund:

Stiftelsen Kriresenteret for kvinner i Asker og Bærum

Stiftelsen Hamar Kriresenter

Kriresenteret for Molde og Omegn IKS

Gudbrandsdal Kriresenter

Kriresenteret i Follo IKS

Krise- og incestsenteret i Fredrikstad

Hallingdal Kriresenter

Stiftelsen Eva Kriresenter

Kriresenteret i Hønefoss

Glåmdal Kriresenter IKS

Nordmøre Kriresenter

Kriresenteret i Telemark

Kriresenteret for Nord-Østerdal

Norasenteret IKS

Helgeland krisesenter ble slått konkurs i januar 2009. I løpet av våren overtok Rana kommune driften av krisesenteret. Norsk Kriresenterforbund hadde et møte med den administrative og politiske ledelsen i kommunen i juni der medlemskapet ble drøftet. Rana kommune har hittil ikke takket ja til fortsatt medlemskap i Norsk Kriresenterforbund.

5. Regnskap og revisjon

Ansvarlig for regnskap i 2009 har vært regnskapsbyrået Merkur Regnskap, Karl Johans gate 8, 0154 Oslo. Revisjonen har vært utført av Nitter og Simensen Asker AS, Fekjan 7b 1378 Nesbru.

6. Landsmøte 2009

Landsmøte for Norsk Kriresenterforbund 2009 ble avholdt 22. – 23. april på Scandic Edderkoppen Hotell i Oslo. 13 medlemssentre var representert ved 34 delegater.

Tradisjonelt har Norsk Kriresenterforbund hatt et årlig fellesarrangement der det har vært avsatt én dag til landsmøte og to dager til ett eller flere faglige tema. Denne praksisen valgte styret å endre i 2009. Man ønsket i stedet at Landsmøtet skulle bruke mer tid på drøfting av sentrale organisasjonssaker. I tillegg ønsket man å fokusere på regjeringens forslag til ny krisesenterlov som skulle fremmes i juni samme år. Sentrale politikere fra Kultur- og familiekomitéen ble derfor invitert til en paneldebatt på landsmøtets andre dag. Debatten ga organisasjonen mulighet til å fremme sine synspunkter samtidig som de ulike politiske partiene presenterte sitt syn på loven og framtidig finansiering av krisesenterdrift.

6.1 Etablering av verdiprofil for Norsk Kriresenterforbund

Landsmøtet 2008 gjorde et vedtak om å nedsette et organisasjonsutvalg som skulle gjennomgå Norsk Kriresenterforbunds organisering knyttet opp mot de utfordringer som krisesentrene stod overfor. Med utgangspunkt i utvalgets arbeid, fremmet styret i Norsk Kriresenterforbund følgende forslag for Landsmøtet 2009:

- Etablering av verdiprofil for NOK
- Justering av dokumentet ”Yrkesetiske retningslinjer for krisesentre tilsluttet Norsk Kriresenterforbund NOK! og deres medarbeidere ”, opprinnelig vedtatt på Landsmøtet 2000.

Styrets forslag til verdiprofil samt endringer i dokumentet ”Yrkesetiske retningslinjer” ble vedtatt med små justeringer. Gjeldende dokumenter følger som vedlegg til denne årsmeldingen.

7. Prioriterte mål for 2009

7.1. Lovfesting av krisesentertilbudet

Den viktigste saken i 2009 var lovfestingen av krisesentertilbudet. På bakgrunn av høringen som ble gjennomført høsten 2009, utarbeidet Barne- og likestillingsdepartementet Odelstingsproposisjon nr 96 ”Om lov om kommunale krisesentertilbud (krisesenterlova)”. Proposisjonen passerte statsråd 15. mai, for så å bli oversendt Familie- og kulturkomiteén for behandling. For å få saken tilstrekkelig belyst, ba Norsk Kriresenterforbund komiteén om en offentlig høring. Den ble gjennomført 25. mai. 11. juni avga komiteén sin innstilling. Lov om kommunale krisesentertilbud ble deretter vedtatt i Stortinget 15. juni.

Norsk Kriresenterforbunds viktigste målsetting i 2009 var at organisasjonen skulle få mest mulig gjennomslag for sine synspunkter i loven som skulle vedtas. Møter med sentrale politikere, avisinnlegg samt samarbeid med andre organisasjoner var noen av de metodene som ble brukt for å fremme medlemssentrene interesser i denne saken. Internt i organisasjonen handlet det om å bidra til at våre medlemssentre stod best mulig rustet til forhandlingene med kommunene som følge av lovvedtaket.

8. Aktivitet 2009

8.1. Ledersamling 2009

5. og 6.oktober inviterte Norsk Kriresenterforbund alle daglig ledere og styreledere til ledersamling på Scandic Edderkoppen Hotell. Hovedoverskriften for samlingen var ”Hva krever lovpåleggningen av krisesentrene?” med følgende undertitler ” Hvordan kan krisesentrene ruste seg for å møte forventninger i forbindelse med lovpåleggningen?” og ”Hva kan lederne bidra med for å sikre krisesenterets fremtid?”

Dag 1 skulle fokusere på hvordan krisesentrene kunne møte forventninger og krav som ville kunne følge av lovfestingen. Det var særlig fokus på hvilke kvalitative grep som kunne gjøres for å markedsføre sin virksomhet overfor kommunene. Ulike sider ved driften ble løftet fram av eksterne forelesere.

Kirsti Stokkeland, seksjonsleder i Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet snakket om kvalitetsforskriften knyttet til Lov om Barnevernstjenester. Sosiolog og forsker ved Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress snakket om rammer og innhold på krisesentrene sett opp mot den nye krisesenterloven. Direktør Bjørg Rydsaa fra KS Bedrift fokuserte på hvordan krisesentrene kunne bidra sammen med kommunene i forhold til å møte påleggene i loven. Til slutt la master i rettssosiologi og forsker ved Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress, Solveig Laugerud, fram sin undersøkelse av arbeidsmiljøet på utvalgte krisesentre.

Dag 2 fokuserte på hvordan de daglige lederne selv kunne bidra til å sikre den fremtidige driften ved sentrene.

Den nytilsatte lederen ved Gudbrandsdal Krisesenter, Elisabeth Nilsson, hadde et innlegg der hun tok utgangspunkt i pålegget om også å gi menn et krisesentertilbud. Deretter snakket Lena Holterud, lederen ved Glåmdal Krisesenter, om hvilke kvaliteter krisesentrene representerer og hvordan disse kunne presenteres overfor kommuner og samarbeidspartnere på en måte som sikret sentrenes fremtidig drift. Anne Nilsen, daglig leder ved Nordmøre Krisesenter, avsluttet med å reflektere over hvilke utfordringer enkelte av krisesentrene står overfor som følge av krisesenterlovens bestemmelser i forhold til tilgjengelighet.

8.2. Besøk på medlemssentre

Norsk Krisesenterforbund v/ daglig leder har i løpet av 2009 vært invitert til flere arrangementer i regi av medlemssentrene

- Innleder på samhandlingsmøte i regi av Glåmdal krisesenter IKS
- Informasjon til styret i Stiftelsen Krisesenter for kvinner i Asker og Bærum, om krisesenterloven samt endringen i finansieringsordningen
- Deltakelse på kombinert fagdag og 30 års jubileum for Fredrikstad krise- og incestsenter
- Deltakelse på åpningen av nytt Norasenter

8.3. Representasjon på møter og i arbeidsgrupper

Regjeringens handlingsplan "Vendepunkt" ble lagt fram i januar 2008. Av handlingsplanens 50 tiltak var det flere som berørte krisesentrene. Som en av to interesseorganisasjoner for krisesentre i Norge har Norsk Krisesenterforbund deltatt i referansegrupper knyttet til prosjekter med bakgrunn i handlingsplanen:

- Prosjekter i regi av RVTS Øst og Sør:
 - RVTS Øst arbeider med et kompetansehevingsprogram for krisesentermedarbeidere
 - RVTS Sør arbeider med å utvikle rutiner for hvordan krisesentrene skal forholde seg til voldsutsatte kvinner med alvorlige rusproblemer eller omfattende psykiske problemer.
- Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress, NKVTS:
 - NKVTS arbeider med utredning om endringen av bruk og brukersammensetning ved krisesentrene

Norsk Kriresenterforbund deltok ut over dette i møter med:

- Rana kommune om muligheten for fortsatt medlemskap
- Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet om innhold i regionsamlingene for kommunene
- Reform. Generelt om samarbeid og deltakelse i kampanjen Hvitt Bånd Norge
- Fellesforbundet om felles satsing i kampanjer for å øke kompetanse og bevisstgjøring i forhold til vold i nære relasjoner
- FMSO. Generelt om samarbeid og mulighet for felles lokaliteter
- KS. Drøfting av synspunkter i forhold til kommunenes implementering av Kriresenterloven.
- Arbeidsgruppa for kriresenterstatistikk. Gjennomgang av statistikk for 2009 samt justering av skjemaer mv for 2010 utgaven.

8.4. Representasjon på faglige samlinger i inn- og utland

- Deltaker på **internasjonal konferanse om overgrep på gutter og menn "The Power to Hurt - The Power to Heal"** 29. – 30. januar. Arrangør var Kirkens Ressursenter mot vold og seksuelle overgrep.
- Gjest på **KS bedrifts årskonferanse** 25. – 26. februar
- Innleder og deltaker på **konferansen "Barn utsatt for vold – samordnet innsats for å gi god hjelp"** i Drammen 5. – 6. mars. Arrangør var Bufetat region sør.
- Deltaker på **Folkehelsekonferansen i Kristiansand** 25. – 26. mars. Tema for konferansen var "Vold, trakassering og overgrep – et folkehelseanliggende?" Innledere var blant annet Alexander Butchart fra WHO i Geneve og Seniorrådgiver Freja Ulvestad Kärki fra Helsedirektoratet. Arrangør var Folkehelseforeningen.
- Innleder og deltaker i **Familie- og kulturkomitéens høring i forhold til "Lov om kommunale krisesentertilbud"** i mai.
- Deltaker på den **2. nordiske konferanse om vold og behandling** i Oslo i oktober 2009. Arrangør var stiftelsen Alternativ til vold.
- Deltaker på seminar "**Vold og overgrep mot kvinner med funksjonsnedsettelse - kunnskapsstatus og hjelpetilbud**" i november 2009. Arrangør var BUFDIR.
- Deltaker på åpningen av **kampanjen "Hvitt bånd"** 25. november i Oslo. Arrangør var Reform.
- Deltaker på seminar "**Urfolks kvinner i Norden og Nordvest-Russland – overgrep, vold og rusmisbruk**" i desember i Oslo. Arrangør var Samisk Kvinne Forum.
- Innleder på **regionssamlingen for kommuner og krisesentre** i Tønsberg. Arrangør var Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet samt fylkesmannen i Aust-Agder.

8.5 Diverse oppdrag

Norsk Kriresenterforbund hadde i tillegg følgende oppdrag i 2009:

- Forelesning på Høyskolen i Lillehammer i januar 2009
- Foredrag ved åpning av nytt studie på Høyskolen i Østfold

9. Faglige innspill og tiltak

9.1. Arbeidsmiljøet på kritesentrene

I et møte med Anniken Huitfeldt i juni 2008 argumenterte NOK for at det skulle settes i verk en utredning om interne forhold på kritesentrene. Bakgrunnen for forespørselen var alle de konflikter som pågikk på flere kritesentre rundt om i landet. På høsten samme år fikk NKVTS midler til en studie om arbeidsmiljøet på kritesentrene. Våren 2009 kom rapporten ”Smertefulle endringsprosesser. En undersøkelse av arbeidsmiljøet ved utvalgte kritesentre”.

Rapporten avdekket blant annet at ledere og ansatte ved kritesentrene har/har hatt utfordrende arbeidsbetingelser, og at dette har bidratt til frustrasjon og misnøye som i noen tilfeller har videreutviklet seg til arbeidsmiljøkonflikter. Solveig Laugerud, som er en forsker og forfatterne bak rapporten var invitert til Landsmøtet for å legge frem resultatet av rapporten.

9.2. Interne kvalitetsnorm

Styret i Norsk Kriresenterforbund har under året drøftet muligheten for å utarbeide en intern kvalitetsnorm for medlemssentrene i Norsk Kriresenterforbund. Som mal tenkte man seg en tilpasset versjon av kvalitetsforskriften knyttet til Lov om Barnevern. Tanken om å utarbeide intern kvalitetsnorm ble tatt opp på ledersamlingen høsten 2009. Seksjonsleder Kirsti Stokkeland fra Bufdir var invitert til å redegjøre for bakgrunn og implementering av kvalitetsbestemmelsene som kom inn i Lov om Barnevern i 2005. Medlemssentrene som var til stede på samlingen ga uttrykk for at lignende retningslinjer kunne være svært nyttige å ha som rettesnor i arbeidet for å kvalitetssikre sentrenes virksomhet. De ba styret jobbe videre med planene om å utvikle kvalitetsnormer for driften av kritesentre tilknyttet Norsk Kriresenterforbund.

9.3. Samarbeid med KS

I desember 2009 gikk det ut et brev til samtlige regionskontorer i KS der Norsk Kriresenterforbund lodder muligheten for et samarbeid med KS sentralt og/eller regionalt i forbindelse med at kommunene overtok ansvaret for kritesentertilbudet fra årsskiftet. Som område for samarbeid nevnes formulering av kompetansekrav og kompetanseutvikling for kritesenteransatte samt bidrag til innspill for utformingen av fylkesmennenes oppgave i forhold til tilsyn, jmf § 9 i Lov om kommunale kritesentertilbud.

9.4. Opplæringsprogram for kritesenteransatte

Som et ledd i handlingsplanen ”Vendepunkt” fikk RVTS Øst i 2008 oppdrag å utforme et opplæringsprogram for kritesenteransatte. Under planleggingen av programmet var Norsk Kriresenterforbund en av instansene som ble spurt til råds angående form og innhold. Den endelige utformingen av opplæringsprogrammet ble en skuffelse for flere kritesentre. Mange håpet at kompetansehevingen for kritesenteransatte skulle være meritterende. Dette lot seg

ikke gjøre i første omgang. Dessuten endret rammene for opplæringen seg ved at et løfte om å dekke blant annet vikarutgifter ble trukket tilbake fra departementet.

I april sendte Kriesesenteret i Molde et brev til NOK der de gjør oppmerksom på at de ikke ønsker å delta i opplæringsprogrammet. I brevet redegjør de for svakhetene som de mener preger opplegget. I etterkant av dette brevet har NOK hatt skriftlig kontakt med BLD der synspunkter fra begge parter er blitt utdypet. Parallelt har RVTS Øst som har hatt ansvaret for opplæringen, lykkes i sine anstrengelser med å gjøre opplegget meritterende. Ved årsskiftet ble det klart at opplæringen skulle tilpasses kravene til et høyskolestudium tilsvarende 15 – 20 studiepoeng, og at det ble anledning til å gå opp til offentlig eksamen. Det er også planlagt en oppfølging av studiet på Høgskolen i Buskerud.

9.5. Kriesesenterorganisasjonenes fremtid

Styremedlem og representant for Høyre på Stortinget, André Oktay Dahl, ba i et brev til Barne- og likestillingsministeren klargjøre i hvilken grad kommunene var bundet av avtaler som det enkelte kriesesenter har inngått med paraplyorganisasjonene. I svarbrevet fra Audun Lysbakken sies det at kommunene ikke er forpliktet til å finansiere medlemsavgiften til paraplyorganisasjonene for kriesesentrene. Han peker videre på at kommunene allerede bidrar til finansiering av medlemsavgiften til paraplyorganisasjonene og at han derfor ikke kan se at det er noen særlig grunn til å frykte at kommunene skal endre sin praksis ved å slutte å finansiere medlemsavgiften til paraplyorganisasjonene. Han avslutter med å si at dersom dette likevel skulle vise seg å være tilfellet, må saken vurderes. Han legger til slutt til at paraplyorganisasjonene er viktige aktører, med stor kunnskap om vold i nære relasjoner som vil kunne bistå kommunene i arbeidet med å oppfylle lovens krav på en god måte.

10. Profilerings

10.1. Ny webside

Den viktigste satsingen når det gjelder profilering av Norsk Kriesesenterforbund i 2009, er etableringen av ny webside. Landsmøtet 2009 ga styret fullmakt til å etablere og drifte en profesjonell webside. Nettsiden skulle spesielt søke å imøtekomme kommunenes og pressens behov for informasjon og kunnskap knyttet til kriesesenterdrift. Våren 2009 ble det inngått kontrakt med firmaet NSN ASA. Den nye websiden ble lansert i august. Når to tredjedeler av januar er tilbakelagt, har det vært over 40 000 treff på siden med ca 8700 sidevisninger.

Norsk Kriresenterforbund NOK!
Kompetanse - Åpenhet - Samarbeid - Tilpasningsevne - Handlekraft

Om NOK | **For kommunene** | For pressen | Medlemssentrene | Fagstoff | Lenker | Kontakt oss | Intranett

For kommunene

Offentlige retningslinjer som angår krisesenterdrift

Finansiering

Lov om kommunale krisesentertilbud med forarbeider

Regionsamlinger om det nye krisesentertilbudet

Kommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner

Kommunenes Sentralforbund

Forskningsrapporter

Norske kommuner og krisesenterdrift i Norge

Kommunene har siden det første krisesenteret ble etablert i Norge på syttitallet, vært viktige bidragsytere til å finansiere krisesenterdriften over hele landet. Fram til 1. januar 2005 stod kommunene for 50 % av driftsutgiftene ved norske krisesentre. Fra 2005 økte staten sin andel fra 50 % til 80 %. De siste fire årene har dermed kommunene bidratt med 20 % av driftsutgiftene ved norske krisesentre.

Helt opp til i dag har det vært frivillig for kommunene å støtte krisesentrene økonomisk. Til tross for dette har de fleste kommuner valgt å støtte ett eller flere krisesentre i sitt nærrområde. Tallene for 2008 viser at 376 kommuner ga økonomiske bidrag til krisesentre. Det er en nedgang i forhold til 2007 der statistikken viste at 406 kommuner støttet ett eller flere krisesentre.

Statstilskuddet til krisesentrene har vært øremerket, og blitt bevilget over statsbudsjettet kapittel 840 post 60. Tilskudd fra kommuner, og eventuelt fra fylkeskommuner og helseforetak som til sammen har stått for 20 prosent av driftsutgiftene, har utløst det statlige tilskuddet på 80 prosent.

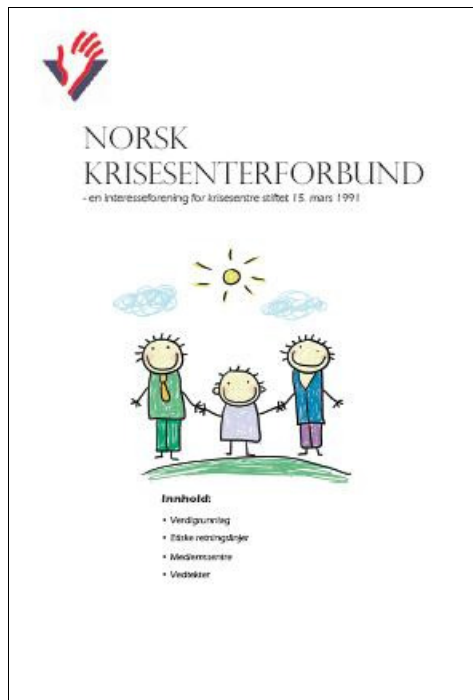
JEG TRENGER HJELP!

Finn krisesenter der du bor

KALENDER

10.2. Brosjyre

Parallelt med å utvikle markedsføringen av Norsk Kriresenterforbund på internett, ble det jobbet med å utvikle en brosjyre for organisasjonen. Denne forelå i siste halvdel av oktober. Brosjyrene har blitt distribuert til medlemssentrene, samtidig som den også ligger ute på nettet for nedlasting.

10.3. Aviser og TV

I 2009 har Norsk Kriresenterforbund fått publisert 6 artikler/innlegg i riksmedia:

- ”**Ja til kjønnsnøytralt krisesentertilbud**”, Aftenposten 23. mars
- ”**Faglighet framfor ideologi**”, Aftenposten 28. juni
- ”**Vold er fienden, ikke menn**”, Dagbladet 6. juli
- ”**Krisesenterloven påbyr krav til kvalitet**”, Kommunal Rapport 19. august
- ”**Utfordringer for krisesentrene når kommunene overtar ansvaret for krisesentertilbudet fra 2010**”, Kommunal Rapport 23. september
- ”**Må menn skifte kjønn for å få hjelp?**”, Dagsavisen 9. oktober. Skrevet i samarbeid med Ulf rikter Svendsen, Reform

I desember 2009 ble undertegnede intervjuet av TV2 Nyhetene. I tillegg deltok hun i en kort debatt i TV2 Nyhetskanalen. Styremedlem i NOK, André Oktay Dahl, har hatt fått publisert flere innlegg og har gjennom flere innslag på TV2 fremmet Norsk Kriresenterforbunds synspunkter i ulike saker.

10.4. Reklameinnslag

Samarbeidet med produksjonsselskapet Verdens Sterkeste Mann og Try reklamebyrå om gratis radiospotter fortsatte også i 2009 ved at det ble laget ytterligere en spott – ”Krigsreporteren”.

På slutten av året vant ”Anniken” og ”Krigsreporteren” sølv i den europeiske konkurransen Epica. ”Anniken” vant for øvrig også sølv i Eurobest, et slags EM i reklame. Verdens Sterkeste Mann har tatt kontakt på nyåret i 2010 og sagt at de ønsker å fortsette samarbeidet med Norsk Kriresenterforbund.

Vedlegg nr 1

Verdiprofil for Norsk Kriresenterforbund Vedtatt på Landsmøtet 2009

Norsk Kriresenterforbund er:

Norsk Kriresenterforbund NOK! er en interesseorganisasjon hvis overordnede mål er å styrke arbeidet for å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner. Organisasjonen har fokus på hva som forårsaker volden og hva som skal til for å synliggjøre, forebygge og redusere den. I dette arbeidet har organisasjonen et familieperspektiv, hvilket betyr at vi er opptatt av at alle parter i en voldsrelasjon skal få relevant hjelp. Organisasjonen vil også være en pådriver for at voldsutøvere får et forsvarlig tilbud om hjelp til endring.

Norsk Kriresenterforbund ønsker å ha særlig fokus på barns behov og deres utsatthet i forhold til vold i nære relasjoner. Å leve med vold kan få like alvorlige følger som å være direkte utsatt for volden. Barn må derfor ivaretas spesielt og sikres adekvat hjelp.

Norsk Kriresenterforbund vil jobbe for at voldsutsatte personer med spesielle behov og tilleggsproblematikk, skal få et godt og tilrettelagt tilbud.

Norsk Kriresenterforbund ønsker å utvide forståelsesrammen for vold i nære relasjoner ved å betrakte voldshandlinger som brudd på menneskerettighetene. Norsk Kriresenterforbund velger å definere vold slik som Per Isdal, ATV:

”enhver handling rettet mot en annen person som gjennom at denne handlingen skader, skremmer, smerter eller krenker, får denne personen til å gjøre noe mot sin vilje, eller slutter å gjøre noe den vil”

Vold i nære relasjoner er både et privat og et offentlig anliggende, og må forstås både i et strukturelt og i et individuelt perspektiv. Det individuelle perspektivet sikrer at den enkeltes erfaring og sårbarhet blir tilstrekkelig tatt hensyn til, og at fokus legges på forebygging.

NOK! erkjenner at kunnskap om religion, kultur og politiske forhold er viktige komponenter for å forstå og for å kunne redusere omfanget av vold i nære relasjoner. Vold i nære relasjoner er et komplekst problem og må ses ut fra et psykologisk, sosiologisk, økonomisk og politisk perspektiv.

Kvalitet og kompetanse

NOK! arbeider for å styrke rammevilkårene for de enkelte medlemssentrene.

NOK! arbeider for å kvalitetssikre krisesentrenes virksomhet.

NOK! søker å bidra til utvikling av kunnskap om vold i nære relasjoner.

Tilpasningsevne

NOK! utvikler seg i takt med medlemssentrenes behov og endringer i samfunnet.

Åpenhet og samarbeid

NOK! er åpen om organisasjonens arbeid og søker å være i tett dialog med medlemssentre, samarbeidspartnere, sentrale myndigheter og medier
NOK! arbeider for tverrfaglighet og samarbeid innenfor området vold i nære relasjoner.

Troverdighet

NOK skal framstå som en troverdig samarbeidspartner overfor myndigheter, medier og andre.
Informasjon som NOK! formidler skal være basert på fakta og viten.

Respekt

NOK! arbeider for å styrke det enkelte individs rett til et liv uten vold.

Norsk Krisesenterforbund skal:

Representere medlemssentrene i kontakt med myndigheter og samarbeidspartnere.
NOK! skal være orientert om lovendringer og bestemmelser knyttet til arbeid med vold i nære relasjoner og søke å påvirke disse i henhold til verdigrunnlaget.
Bidra til utvikling av krisesentervirksomheten ved å formidle kunnskap om krisesentrenes arbeid og kompetanse.
Synliggjøre mangler og foreslå forbedringer i arbeidet med vold i nære relasjoner, nasjonalt og lokalt.
Delta i og fremme kompetanse og forskning, og samarbeide nasjonalt og internasjonalt med organisasjoner som deler vårt verdisyn.

Vedlegg nr 2

Yrkesetiske retningslinjer for krisesentre tilsluttet Norsk Krisesenterforbund -
NOK! Vedtatt på Landsmøtet 2009

Formål

Norsk Krisesenterforbunds yrkesetiske retningslinjer har som formål å veilede medlemssentre og deres medarbeidere i etiske problemstillinger som vedrører deres arbeidsområder. Retningslinjene skal beskrive et felles verdigrunnlag og gi retningslinjer for ønskede handlinger i forhold til brukergrupper, medarbeidere og instanser.

Verdier og holdninger i krisesentrenes faglige arbeid

Norsk Krisesenterforbund's verdisyn bygger på at mennesket har evne til å håndtere sin egen situasjon. Krisesentrene skal derfor arbeide for at deres brukere gjenvinner makt over eget liv og blir utfordret og stimulert til å ta egne valg og avgjørelser.

Målsetting

Krisesentrene skal arbeide aktivt for å synliggjøre og bekjempe vold i nære relasjoner. Krisesentrene skal fremme brukerens mulighet og evne til å mestre og kontrollere egne livsbetingelser og skape seg et verdig liv. Krisesentrene skal sørge for å ivareta rettigheter til barn og andre grupper som selv ikke har muligheter til å hevde sine interesser.

Prinsipper:

Likeverd

Krisesentrenes arbeid er basert på tanken om likeverd. Alle mennesker har en ukrenkelig verdi uavhengig av religion, etnisk tilhørighet, politisk oppfatning og sosial status.

Taushetsplikt og personvern

Brukernes rett til vern om fortrolige opplysninger skal ivaretas. Krisesentrenes medarbeidere skal behandle opplysninger som mottas varsomt og korrekt, jfr. gjeldende lovverk.

Selvbestemmelse

Krisesentrenes medarbeidere skal i sin yrkesutøvelse ta utgangspunkt i respekt for menneskets rett til egne valg.

Forhold til egen profesjon

Krisesentrene skal arbeide i forhold til gjeldene lover og forskrifter. Krisesentrene og deres medarbeidere skal sikre et høyt profesjonelt og etisk nivå ved å:

- Holde seg faglig oppdatert og fornye sine kunnskaper i takt med utviklingen.
- Medvirke til at brukeren får nødvendig hjelp og korrekt informasjon om sine rettigheter.
- Tilrettelegge arbeidet og miljøet på krisesentrene slik at brukermedvirkning ivaretas og brukerens egen omsorgsevne og livskvalitet blir best mulig.

Forhold til andre instanser

Krisesentrenes medarbeidere skal medvirke til tverrfaglig og tverretatlig samarbeid til beste for brukerne.

Vedlegg nr 3

Publiserte artikler 2009

Ja til kjønnsnøytralt tilbud til personer utsatt for vold i nære relasjoner

Wenche Holmberg Nielsen, Norsk Krisesenterforbund

[Publisert i Aftenposten 230309](#)

Alle lover som vedtas i Norge i dag er kjønnsnøytrale. Det er dermed ingen sensasjon at forslaget om å lovfeste krisesentertilbudet omfatter alle *personer* som utsettes for vold i nære relasjoner, uansett kjønn og alder. Enkelte hevder at loven er en trussel for kvinnene. Er den det?

Når man i tillegg, slik som leder av Oslo Kvinnesaksforbund Gunhild Ramm Reistad i et innlegg i Aftenposten 17. mars blander inn spørsmålet om menn som ansatte på krisesentrene, blir ikke dette en debatt som handler om å sikre et godt tilbud til utsatte for vold. Det blir i stedet en debatt der man i god gammel stil stiller opp Mannen som kvinnens fiende nummer én og ansvarlig for all vold i nære relasjoner.

Slik Norsk Krisesenterforbund oppfatter lovforslaget er det ikke tenkt at krisesentrene skal huse både menn og kvinner i en salig blanding. Kanskje er ikke engang krisesenterkonseptet det beste for en mannlig målgruppe. Det som krisesentrene kan bidra med er at de har kunnskap og erfaring som kan være verdifulle når et tilbud til menn skal bygges opp.

Menn er ikke fienden

Wenche Holmberg Nielsen, Norsk Krisesenterforbund
[Publisert i Dagbladet 060709](#)

Vold i nære relasjoner er et alvorlig problem og svært ødeleggende for voksne og barn som utsettes for den. Det er derfor svært beklagelig at man i visse kretser fremdeles bruker debatten omkring vold og krisesentre til å bekjempe menn.

Nestleder i Norsk Kvinnesaksforening uttrykker i Dagbladet 30. juni en bekymring for at menn utsatt for vold i nære relasjoner skal få et lovfestet krisesentertilbud fra 2010. Hun setter spørsmålsteget ved om menn overhodet trenger et slikt tilbud og er bekymret for om etableringen av et krisesentertilbud for menn vil gå ut over tilbudet til kvinner.

Solheim kan ikke ha fått med seg at flere studier viser at også menn utsettes for vold i nære relasjoner. I en studie utført av Norsk institutt for by- og regionforskning i 2005 kom det fram at hver fjerde kvinne og hver femte mann hadde opplevd at samboer eller ektefelle hadde anvendt fysisk makt. At volden som rammer menn vanligvis er mindre grov enn den som rammer kvinner, gjør den ikke mindre alvorlig. Også for barn som opplever at far utsettes for vold er situasjonen like alvorlig som når dette rammer mor.

Krisesenterloven påbyr individuell tilpasning i forhold til alder, etnisitet, funksjonsnedsettelse og voldserfaringer i tillegg til kjønn. Tilpasningen til kjønn er dermed bare en av flere tilrettelegginger som vil koste penger. I tillegg kommer påleggene som vil følge av forskrifter som er varslet i forhold til kompetanse og sikkerhet. På denne bakgrunn blir det noe søkt å bare fokusere på kostnader som vil komme menn og deres barn til gode.

Bekymringen for kostnadene synes imidlertid å komme i bakgrunnen når Solheim i neste sekund krever at tilbudet til menn må etableres i egne enheter. Det er ikke nok at krisesentre for kvinner og menn skilles, skriver Solheim. "Skal kvinnene i krisesentrene bevare anonymitet og trygghet, kan det ikke være menn i nærheten". Denne uttalelsen er i seg selv oppsiktsvekkende og bekrefter etter vår oppfatning at det er mannen og ikke volden som er i fokus. Vi tror ikke norske kommuner vil kjøpe argument som dette når de skal planlegge et godt og helhetlig tilbud til kvinner, menn og barn.

Norsk Kvinnesaksforening har dessverre blitt værende igjen i syttiårenes argumentasjon, mens vi andre har gått videre for lengst.

Krisesenterloven påbyr krav til kvalitet

Wenche Holmberg Nielsen, Norsk Krisesenterforbund
[Publisert i Kommunal Rapport 190809](#)

Krisesentrene skal fra 2010 være et kommunalt ansvar. Krisesenterloven vil kreve en rekke individuelle tilrettelegginger som vil koste penger. Med en overgangsperiode på ett år inkluderes de statlige bevilgningene til krisesentrene i kommunenes rammetilskudd. Fra 2011 vil dermed kommunene stå for 100 % av krisesentertilbudenes driftstilskudd. Hvilke utfordringer står kommunene overfor i forbindelse med denne reformen og hvilke konsekvenser vil den kunne få for krisesentrene og deres brukere?

Til tross for Barne- og likestillingsministerens forsikringer om at alle pålegg i Krisesenterloven skal følges opp med statlige midler, er det grunn til å følge særlig nøye med når budsjettet legges fram denne og neste høst. Regjeringen hevder at en overgangsperiode på ett år er nok for å få en oversikt over de samlede kostnader som en gjennomføring av loven vil kreve. Norsk Krisesenterforbund er svært skeptisk til dette. Mange krisesentre har i dag langt igjen til at kravene i loven er oppfylt. I tillegg kommer etableringen av nye tiltak samt tilpasninger i forhold til varslede forskrifter når det gjelder kompetanse og sikkerhet. Dersom de totale statlige rammene blir for små, kan vi risikere at krisesentertilbudene svekkes og ikke styrkes, slik intensjonen med loven er.

En annen stor utfordring som både kommuner og krisesentre står overfor, er om dagens krisesentertilbud oppfyller kravene til kvalitet som utvilsomt vil bli stilt av politikere og administrasjon ved en overgang til full kommunal finansiering.

Krisesentrene ble i sin tid etablert som et tiltak for å motvirke kvinnemishandling og de ble etter hvert selve symbolet på at samfunnet ikke aksepterte vold i nære relasjoner. Krisesentrene fikk med dette en status som beskyttet dem mot kritiske spørsmål i forhold til hvordan sentrene ble drevet. Til tross for offentlig finansiering av tiltakene, ble det knyttet svært få krav til driften. Dette gjorde at krisesentrene utviklet seg svært forskjellig. Dette har resultert i at vi i dag har et konglomerat av krisesentre i forhold til organisering, faglig innhold, kompetanse, lokaliteter og økonomi. Dette er realiteten for kommunene når de nå skal overta ansvaret fra 2010.

I forarbeidene til loven oppfordres kommunene til å samarbeide med eksisterende krisesentre når det lovfestede krisesentertilbudet skal etableres. Da er det viktig at kommunene har et kritisk øye på hvordan krisesentertilbudene drives i dag. Hvor fremtredende er den politiske ideologien? Er ideologien et hinder for at det gis et individuelt tilpasset tilbud for eksempel til barn slik forsker Carolina Øverlien antyder i sin rapport om barn på krisesentre? Er det overhode forenlig med kommunal praksis at de er ansvarlig for tiltak som har et politisk verdigrunnlag? Hvordan er tiltaket organisert? Er kommunene representert i styrende organer og har de innsyn i hva som skjer?

Alle instanser som yter hjelp til sårbare grupper må finne seg i at det ustanslig rettes kritisk lys mot virksomhetene og at det alltid er et potensial for forbedring. Norsk Krisesenterforbund ønsker ikke at krisesentrene skal behandles som hellige kyr. Det må være lov å rette fokus mot krisesentrenes drift uten å bli oppfattet som kvinnefiendtlig eller at man blir beskyldt for ikke å ta vold i nære relasjoner på alvor. Norsk Krisesenterforbund er en interesseorganisasjon for fjorten av landets krisesentre. Våre medlemssentre møter daglig ofre for vold i nære relasjoner og arbeider seriøst og målbevisst for å gi denne målgruppen et godt og helhetlig tilbud. Det forhindrer imidlertid ikke at vi også er opptatt av tilbudene til voldsutsatte skal kvalitetssikres ved at det blant annet stilles krav til innhold og kompetanse.

I mange kommuner synes det som om støtten til det lokale krisesenteret har blitt en sovepute, der man anser at jobben er gjort når pengene er bevilget. Dette kan ikke lenger være praksis når kommunene fra 2010 må stå til ansvar for hvordan krisesentertilbudene fungerer i forhold til loven. Norsk Krisesenterforbund mener derfor det blir viktig at det etableres en åpen dialog mellom kommunene og ”deres” krisesentre der fokus må være å utvikle et best mulig tilbud for kvinner, menn og barn som har vært utsatt for vold i nære relasjoner.

Utfordringer for krisesentrene når kommunene overtar ansvaret fra 2010

Wenche Holmberg Nielsen, Norsk Krisesenterforbund
Publisert i [Kommunal Rapport](#) 23. september 2009

Med vedtaket av krisesenterloven står mange norske krisesentre overfor store utfordringer knyttet til fortatt eksistens.

Fra 1. januar 2010 skal kommunene overta ansvaret for krisesentertilbudet og fra 2011 legges tilskuddet til krisesentrene inn i de kommunale rammene.

Det er svært sannsynlig at når kommunene skal dekke hele tilskuddet til krisesentrene over sine budsjetter, vil de **og bør de** stille en del kritiske spørsmål til driften av eksisterende krisetiltak. Kommunens anliggende vil være å skaffe det best mulig tilbudet til målgruppen som omfattes av Lov om kommunale krisesentertilbud. De vil også være opptatt av å knytte til seg velfungerende krisesenter som kan vise til et godt faglig innhold og som har ordnede arbeidsforhold.

I denne prosessen må *alle* krisesentre forberede seg på de utfordringene dette måtte gi. Mitt innlegg i Kommunal Rapport 18. august var nettopp et forsøk på å henlede oppmerksomheten på det forholdet, slik at man kan se på egen drift og gjøre tiltak som kan bedre den egne forhandlingsposisjonen overfor kommunene. Dette vil gjelde både for krisesentre som er organisert i Norsk Krisesenterforbund og for de som er organisert i Krisesentersekretariatet.

Norsk Krisesenterforbund tror dette er en realistisk framstilling, og vi ønsker å forberede oss på en kritisk vurdering. Dette er også bakgrunnen for at lederseminaret vårt denne høsten vil ha fokus på de utfordringer som lovpåleggningen av krisesentertilbudet vil medføre.

Når det gjelder vår mye omtalte bekymring for tilbudet til barn på krisesentre, bygger den på en nylig utkommet rapport om barns erfaringer med krisesenteret. I en kronikk i Aftenposten 18. juni antydet rapportansvarlige Carolina Øverlien at krisesentrenes ideologiske utgangspunkt kan være et hinder for at barn får et godt nok tilbud. **I følge rapporten** har dette sammenheng med at krisesentrene tradisjonelt har fokusert på kvinners behov, der barna er blitt betraktet som ”medfølgende”. Krisesenterloven går imidlertid langt i å gi barna status som selvstendige brukere ved krisesenteret. Dette kan medføre, i følge Carolina Øverlien, store utfordringer for mange krisesentre.

Nyhetene i TV2 har nylig vist oss at ensidig fokus på ideologi skaper uholdbare tilstander for ansatte og brukere; et forhold som bekreftes i forskningsrapporten ”*Smertefulle endringsprosesser. En undersøkelse om arbeidsmiljøet ved utvalgte krisesentre*” som også nylig ble offentliggjort. Her går man så langt at man anbefaler en avideologisering av krisesentrene for blant annet å komme maktkamp og interne konflikter til livs.

Krisesenterloven pålegger kommunene også å etablere tilbud til menn. Norsk Krisesenterforbunds holdning til dette er at krisesentrene kan bidra til å få dette til. Flere av våre medlemssentre er allerede i dialog med sine kommuner for å finne gode løsninger som tilfredsstillt kravene i loven. Dette samsvarer med verdigrunnlaget i vår organisasjon som har samarbeid og dialog som en av våre mest sentrale verdier.

Må menn skifte kjønn for å få hjelp?

Ulf Rikter Svendsen, Reform og Wenche Holmberg Nielsen, Norsk Krisesenterforbund
[Publisert i Dagsavisen 091009](#)

Ikke bare kvinner utsettes for vold i nære relasjoner. Menn blir også slått hjemme. Fra januar neste år er alle norske kommuner pliktige å tilby disse mennene et likeverdig tilbud til det som i dag gis til kvinner. Kan krisesentrene bidra positivt til etableringen av slike tilbud? Kan opprettelsen av tilbud til menn ses i sammenheng med eksisterende krisesentertilbud? Eller vil den kvinnepolitiske ideologien som mange krisesentre fortsatt bekjenner seg til være til hinder for det?

Det er flere tiltak som framstår som nødvendige når også menn utsatt for vold hjemme skal sikres et hjelpetilbud. Det primære er at det gjøres et overgripende arbeid for å øke den samfunnsmessige erkjennelsen av at menn utsettes for vold.

Norske omfangsundersøkelser viser at to prosent av menn i Norge mellom 20 og 54 år blir utsatt for grov partnervold – en eller flere ganger i livet. Med grov partnervold menes her eksempelvis kvelertak, bruk av kniv eller annet våpen eller banke hodet mot vegg. Det betyr at mellom hver fjerde og hver sjettede person som utsettes for grov partnervold er en mann.

Videre har menn utsatt for mishandling i likhet med kvinner oftere enn andre redusert psykisk helse. Psykososial oppfølging blir dermed av avgjørende betydning også for mannlige voldsofre. Hva slags særbehov de har, vet vi i dag svært lite om. Vi vet heller ikke mye om den volden i nære relasjoner som gutter og menn er utsatt for fra andre enn sin partner – foreldre, brødre eller andre familiemedlemmer.

Reform mottar årlig om lag 45 henvendelser fra menn eller pårørende av menn utsatt for vold i nær relasjon. Mange av dem beskriver vold av grov karakter. Henvendelsene gjelder i hovedsak grov og gjentakende vold, men også vold der skadevirkningene er mer usynlige. Psykisk vold fører sjelden til blåmerker, men misbruk av makt og kontroll er sjelden av det gode. Flere av innringerne rapporterer selvmordstanker, skyldfølelse, fornektelse og bagatellisering i kjølvannet av volden. Dette kjenner vi igjen fra hva kvinner utsatt for lignende vold rapporterer. Påfallende mange menn rapporterer om veldig høy terskel for å søke hjelp. De forteller om redselen for å bli møtt med latterliggjøring eller mistro.

Menn utsatt for vold i nære relasjoner er en sammensatt gruppe. Vi snakker ikke bare om menn utsatt for vold fra sin kvinnelige partner. Menn utsatt for tvangsgifte, utsatt for seksuelle overgrep, menneskehandel og sosiale innskrenkelser, vold fra samkjønnet partner og menn med nedsatt funksjonsevne utsatt for vold hjemme er andre mulige brukergrupper. En gruppe som langt på vei har vært usynlige i likestillingens Norge vil nå etter hvert tre inn på de arenaer som hittil bare har vært forbeholdt kvinner.

Hjelpetiltak til menn utsatt for vold i nære relasjoner må både gjøres godt kjent og ha kompetanse til å hjelpe fedre og barn der mor eller andre familiemedlemmer er utøvere av vold i familien. En slik satsning vil kreve økte ressurser i tillegg til fagutvikling og opplæring.

Krisesentrene ble i sin tid etablert som et likestillingstiltak og tilbudet har vært forbeholdt kvinner utsatt for vold hjemme. Naturlig nok. Men stadig flere sentre har etter hvert åpnet dørene for mannlige brukere. Et betydelig antall krisesentre tar i dag imot menn til samtaler (som dagbrukere), og i krisesenterstatistikken for 2008 finner vi at tre sentre hadde mannlige

beboere. Allikevel – når en mann utsatt for vold i hjemmet endelig oppsøker hjelp, ender dette som oftest med at vedkommende ikke får hjelp. Fordi hjelp ikke finnes.

Innenfor dagens tilbud har kvinner og barn forrang. Menn er utestengt i kraft av sitt kjønn. Så – hva vil skje når menn nå skal sikres et tilbud? Den nye loven sier at menn og kvinner skal ha et botilbud som er fysisk atskilt. Vil den kvinnepolitiske ideologien mange sentre fortsatt sverger til gi føringer for hvordan denne bestemmelsen tolkes, og på det grunnlaget fortsatt utestenge menn og deres barn fra krisesentrene? Her ses menn fortsatt primært som utøver av vold eller potensiell overgriper. Menn er synonymt med makt, diskriminering, vold og undertrykkelse.

Eller vil kommunene sørge for en avideologisering av krisesentrene slik at de uten hinder vil kunne bidra til å finne gode løsninger også for menn og deres barn?

Vi mener en rekke betingelser må være til stede for at et hjelpetilbud til menn skal oppfattes som en reell valgmulighet for dem det gjelder. I dag står et betydelig antall menn utenfor et kjent hjelpeapparat. Herunder også et betydelig antall barn i følge med sine voldsutsatte fedre. Er det sannsynlig at krisesentrene vil bidra til å etablere et godt tilbud til menn? Vi er kjent med at flere krisesentre tilknyttet Norsk Krisesenterforbund allerede er involvert i å etablere tilbud for menn i sine vertskommuner. Men det store flertallet av krisesentrene i Norge representerer fortsatt en kvinnepolitisk ideologi basert på et kjønnspolitisk paradigme.

Vi er pessimistiske på menns vegne. Vi aner at det blir en lang og krokete vei fram til menn også med største selvfølge – og på lik linje med kvinner – kan oppsøke et krisesentertilbud uten å bli mistenkeliggjort for å ha skjulte motiver.

Faglighet framfor ideologi

Wenche Holmberg Nielsen, daglig leder Norsk Krisesenterforbund
[Publisert i Aftenposten 290609](#)

Situasjonen for barn på mange norske krisesentre er bekymringsfull. Fortsatt er det slik at på mange krisesentre er det arbeidet med den voksne kvinnen som blir prioritert. Dette har sammenheng med at krisesentrene er sprunget ut av en kvinnepolitisk ideologi der det var kvinnene og deres situasjon som var i fokus, og barna ble generelt sett som ”medfølgende”.

Dette var for så vidt naturlig dersom krisesentertilbudet i tillegg til å tilby vern mot menns vold, skulle tjene som et verktøy for kvinnepolitisk bevisstgjøring.

Det er en kjensgjerning at ikke alle krisesentre i Norge har kvinnepolitisk bevisstgjøring som førsteprioritet i sitt arbeid. Norsk Krisesenterforbund (NOK) ble stiftet i 1991 delvis som en reaksjon på den ensidige politiske fokuseringen i resten av krisesenterbevegelsen.

14 krisesentre er i dag tilknyttet NOK. Av disse har 11 sentre egne barnefaglige ansatte. Alle våre medlemssentre unntatt ett har åpen adresse. For mange har dette nettopp vært av hensyn til barna. De fleste krisesentre tilknyttet vår organisasjon har et utstrakt samarbeid med det øvrige hjelpeapparatet til det beste for barna og de aller fleste har et tilbud til barna om oppfølging etter at de flytter ut.

Fra 2010 skal ansvaret for krisesentertilbudene overføres til kommunen. Kommunene bør være klar over at ideologien vil kunne påvirke hvordan krisesentrene ser for seg at kommunen

skal kunne oppfylle pålegget om å gi kvinner, menn og barn utsatt for vold i nære relasjoner et godt og helhetlig tilbud.